

WWW.UNILIB.R

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПОДУНАВКА

Бр. 10. ТРИМЕСЕЧНА ЦЕНА € 1 ф. 15 к. **НОВЫЙ ТЕЧАЙ.** ИЗЛАЗИ СВАКЕ СУББОТЕ У ВЕЧЕ. 1857.

Естебанъ Мурло*).

І. Доручакъ.

Плаценція є мала али лепа и дражестна варошь у Естремадури; нигди нису Маври више и лепши споменика у свој Шпанији оставили, него што су овде. И данъ данасъ стое путници съ удивленіемъ предъ лепимъ и пріятнимъ старимъ зданіями и палатама; еръ ове се заиста немогу кућама назвати, почемъ су таквогъ изгледа, као да нису рукомъ човечиомъ начиніене, већ да су каквимъ волшебствомъ изъ землѣ као најлепше цвеће изникле.

Кадъ се дакле и данасъ дивимо томъ постројавану кућа, да како є было у половини шестнаестогъ века, съ каквомъ пазливости, съ каквимъ удивленіемъ морили су онда путници гледати? Можемо помислити, како є ово на младића подѣйствовало, на оногъ младића, кои є у варошици само ниску цркву и око нѣ колебице гледао! Идући по вароши наеданпутъ клекне предъ еданъ споменикъ и склопивши руке по шпанскомъ обичаю, кои све свеце у помоћъ призиваю, ово рекне: „Света Богородице и светый Иосифе, како є то дивно! Светый Естебану мой заштителю, та ово су чудеса као у самомъ раю!“

Тай, кои є то изговоріо и кои се споменицима у Плаценцији дивіо, быо є младић одъ 15 — 16 година, крајне црномаясте бое, која обично шпанске рудокопце карактерише. По нѣму се одма могло видити, да ће некада знаменитимъ постати. Одећу на себи имао є онакву, као што Андалуски землѣдѣлци носе, а на леђи малу платнену торбицу.

Пошто є младый путникъ свуда по Плаценцији прошао, све разгледао и свачему се дивіо, седне на степение едногъ монастыра, извади изъ свое торбе лебчићъ и црна лука и съ највећомъ сласти доручковаше.

Другій некій путникъ, кои є мало старіи одъ првогъ, и красногъ и здравогъ стаса, имађаше на себи хуре алине; онъ є любопитливо гледао оногъ младогъ човека, како сладко єде; но кадъ є онај и другу половину лебчића комадати стао, ніе се могао овај одъ смея удржати. Ономе ніе

башъ съ почетка мило было, што се овај тако гро'томъ смеє; но кадъ га є по другій путъ погледао, тако му се лице нѣгово омиліло, да га є одма позвао, да съ нымъ заедно доручкує.

Овај озбиљно погледи на остатакъ єла па рекне: „Вы долуше сладко єдете, али се другога несећате. Шта ћу се я съ тимъ парченцетомъ леба помоћи, на кое и вы радо и жельно погледате? — Но кадъ сте тако добри были да ме позовете, то и я васъ садъ позивамъ, да ову паштету заедно поєдемо.“

Ово рекавши извуче прекрасну паштету изъ цепа, потомъ и чутурицу пуну вина. Ово нашегъ младића, поредъ свегъ тогъ, што є цео лебчићъ пово, тако яко обрадує, да му є вода на уста пошла. Єли су дотле, докле годъ нису скоро све смирили и непрестано о кое чему брбљали. У томе отворе се врата одъ монастыра и еданъ калуђеръ отискує некогъ напитогъ човека напољъ съ речма:

„Вуци се одавде, несрећниче! Заръ си овамо дошао да осквернишь ово свето место, а не да извршишь наложено ти? одлази и више да те мое очи невиде, еръ ћешъ иначе запамтити отца Арсенія. — А шта вы ту тражите?“ окренувши се младићима, „заръ су монастырски степени гостилница, особито за такве скитнице, као што сте вы?“

„Немойте се лютити, отче;“ одговори младић, а старіи брзо све мрвице са степение покупи, „мы смо мислили, да дуовницима, кои свето писмо и христіанску любавъ приповедаю, неће противно быти, што ћемо мы овде предъ вратима доручковати.“

„Ты нешто дрзко говоришь;“ рекне калуђеръ, „како се зовешъ?“

„Естебанъ; а вы отче?“

Калуђеръ га садъ чудновато погледа и закасни се съ одговоромъ, еръ као да се промишляо, кое ће му име казати.

*.) Што се године исподудараю, кривица є Францускогъ аутора.

„То е тайна.“

„А зашто?“

„Зато што самь одь могь отца одбегао; па кадъ бы вамъ то казао, вы бы ме сигурно онима, кои су замномъ у потеру, издали.“

„Одъ отца одбећи, то е врло ружно! Шта те е могло на таково зло навести?“

„Желя, да Веласке-а видимъ и да његовъ ученикъ будемъ.“

„Ты си дакле живописаць?“ упыта смешећи се отаць.

„Есте, я самь живописаць,“ одговори младићъ намргођено збогъ тогъ, што се калуђеръ при речи живописаць насмеяо; „есте, я самь живописаць и ученикъ Жана Кастила мога ујака. Да тай честанъ мужъ не умро, не бы се я овако потуцао и учителя тражио. Жанъ Кастило узео ме е быо къ себи и у вештини обучавао. Кадъ онъ умре, вратимъ се опетъ отцу, кои се подругий путь оженіо и узео неко тврдо и немилостиво створенѣ; ова е, несматрајући на мой даръ за живописањъ, на отца навалывала, да ме на чизмарлукъ да. Мой малодушанъ иначе добаръ отаць намести ме кодъ некогъ чизмара; — — но после три дана одбегнемъ и удвостручимъ кораке, како бы пре къ Веласке-у дошао.“

„Я бы радъ быо видити тай твой даръ,“ рекне калуђеръ, коме се говоръ овогъ младића веома допао; „мени е и тако потребанъ живописаць, еръ оногъ живописца, кога самь мало часъ, као што си видіо, изъ монастыра изгурао, немогу збогъ пиянства да тршимъ. Ако ми се допаднешъ и ако си доиста живописаць, баръ таковий, да грбове и друге оманѣ ствари чисто израдишь, то ћешъ моћи кою мракъ кодъ мене заслужити; шта велишь да ли ти се допада то?“

„Сасвимъ ми се допада! Тимъ љу начиномъ баръ моћи мой путь продужити; еръ будите уверени, да самь већ последний мой новаць мало часъ за лебчићъ дао — и да не случайно врлий овај младићъ съ паштетомъ на мене нашпао, я бы поредъ могъ лебчића гладанъ остао. Дозволите, отче, да и онъ у томе участвуе; може ми фарбу трети, па ћемо после добить делити.“

Калуђеръ погледа на Естебановогъ прагюца, кога досадъ не приметіо быо.

„Ако се неварамъ, младићъ човече, вы имате онакву одећу, као што носе заробљеници, кое су отци светогъ Тройства искупили?“

„Тако е, отче, я долазимъ изъ Алгира, гди самь три године у робству чаміо. Богъ се на мене умилостивіо и край беди мојој учиніо, — и тако самь се опетъ у красну Шпанію повратио.“

„Шта сте были пре него што сте у робство пали?“

„Быо самь воиникъ.“

„Оћете ли опетъ у войску ступити?“

„Немогу; рука ми е у войни осакаћена, па зато самь за воиника неспособанъ.“

„Па шта ћете садъ бити?“

„Стихотвораць и романтикъ.“

„Стихотвораць и романтикъ? — — Драгий Боже, та васъ двојца сачинявате читаво друство вештачко! — Па

лепо! Вашъ ће другъ грбове живописати, а вы ћете какве стихове написати; награда вамъ она иста предстои, коя и вашему другу. Есте ли задовольни?“

„Есамъ.“

„На посао дакле, децо моя, и то сутра до подне да е све готово.“

Съ тимъ речма одведе калуђеръ Естебана и његовогъ друга у цркву, гди е све спремљно было за неко жалостно торжество; црква е сва примѣ простирачима застрта, на средъ цркве узвишено место, око коегъ свудъ у наоколо велики чираци са свећама поређани су. Два млада умѣтника съ удивленѣмъ згледали су се, а калуђеръ као виновникъ тогъ торжества радовао се, што ће се сутра то позорѣ извршити.

„За какво е торжество све ово спремљно?“ упыта Естебановъ другаръ.

„За погребъ Карла V.“ одговори калуђеръ съ некомъ важности.“

„Шта, заръ е Карлъ V. умро? — — Заръ найвећегъ међу царевима нема више на земљи? — Опростите ми, отче, я самь већ два дана овде, и нисамъ ни одъ когъ чуо за тай жалостанъ догађай. — Ахъ, заръ Карлъ V. мртавь? Заръ га е Шпанія изгубила, кою е онъ великомъ и славномъ учиніо?“

„Будите спокойни, младићъ човече, Карлъ V. јоштъ не Богу душу предао; онъ е само за светъ мртавь. Онъ е, ситъ земне славе и силе, само престолъ оставіо, скиптаръ царскій подъ ноге баціо и круну, коя му е яко главу притисла, своје сину на главу метнуо.“

„Вы се шалите, отче. Карлъ V. никадъ не бы такву погрешку учиніо. Кадъ онъ скрозъ познае срдца людий, то можемо мислити, да се онъ неће према самомъ себи тако малодушанъ показати. Карлъ V. безъ власти, безъ престола, онај, кои е єднимъ миломъ целимъ светомъ управљао, ах! Та то бы было, Боже мой, тѣло безъ живота! Па шта ће бити одъ његовогъ якогъ духа, одъ његове моћне волѣ, ако онъ то садъ занемари? — — Као што самь казао, вы се шалите самномъ, отче!“

„Што годъ самь рекао, све е цела истина! — — Каръ V. круну е ногомъ отуріо, Мадритъ е оставіо, у монастырь отишао и покалуђерио се; шта више, да бы се света и ядне суете земне ослободіо, сутра ће овде онъ самъ свой спроводъ чинити, па после нико неће за Карла пытаати. О њму ће остати само име празно, само ће тѣло тегибома обтерећено у овомъ монастыру одпочивати, сама душа, коя ће трифљиво очекивати, да е Свемогућий позове.“

„Я садъ нимало несумнямъ о истини ваши речій, отче! — — Какавъ е жалостанъ то примѣръ о людской суети, каква слабость нашегъ духа! — — Ко' бы се томъ изненадномъ удару надао! — — Да Карлъ V. память изгуби — — да се закалуђери — — —“

Калуђеръ побледи и ватрено счепи руку младогъ човека.

„Шта изустил, несмысленный младићу! Карлъ V. сасвимъ е при чистой савести!“

„То е, отче, немогућно. Да га не можда казнь Божія постигла или да е као што рекосте при чистой саве-

сти, не бы онъ заиста себе предъ Европомъ и целимъ светомъ изсмѣявао. Заръ нѣ онъ могао круну задржати, па опетъ се Богу посветити и души спасенія потражити? — Па да узмемо, да никаква лудорія нѣ што се круне одрекао, али што свой собственный іюштъ за живота спроводъ у монастыру чини, то му нико опростити не може — и то ямачно доказуе, да Карлъ V. нѣ при памети. — — Заръ мора онъ съ оваквимъ лакрдіама одъ престола удалити се? Заръ не може онъ Карду великомъ, као што е и послѣдовао стопама нѣговимъ и цію е круну на главу метнуо, до смрти подражавати.“

Могло се видити, да су речи младићеве калуђеру часть ласкале, часть у срдце га пробаладе; еръ се често и меняо у лицу и осмѣявао.

Описаніе Лондона.

ЛОНДОНСКИ ДОКСОВИ*).

Између Тovera и Блaквeлa, леже у растојаню скоро едне немачке милѣ, Лондонски доксови, она велика художествена водоохранилишта, која су 5 до 7 ката високимъ магацинима окружена. У овимъ водоохранилиштама стое лађе, докъ се у магацинима свакојакій еспапъ гомила. Више одъ 1200 лађиј имаю на овомъ простору доволно места, а у магацинима може више одъ 10 милиона центій еспапа стати. Па премда су ово грдни бровви, опетъ се зато на противоположенной страни іюштъ три докса налазе, кои за потребу трговине служе, изузевши бродоградшта и ратну флоту. Свакій е странацъ радъ да доксове посѣти, да бы намеру и цѣлсходность овы заведенія сватио. Свака лађа, која еспапомъ натоварена у Енглеску долази, мора при своѣмъ долазку ђумрукъ платити. Право лондонско пристаниште почињ се одъ Гравесенда, недалеко одъ ушћа Темзе, а одатле одма настае енглеска земля, поредъ кое лађа слободно пролази, чимъ на ню надзираваюћій ђумручкій чиновникъ дође. Онъ мора пазити, да се они еспапи неизнесу, на кое ђумрукъ нѣ наплаћенъ. Кадъ напоследакъ лађа у Лондонъ предъ главный ђумрукъ дође, онда се нѣнъ еспапъ пазливо промотри, а ђумручка се такса одма на неизвеженный еспапъ положи. Почемъ повседневно више одъ 300 лађиј долазе, то бы на ову цѣль много времена потребовало, а трговина бы примѣганъ уштрѣбъ трила. Осимъ тога морао се ђумрукъ за еспапе одма платити, о коима се незна кадъ ће се продати, и да ли ђутуре. И ово бы трговцу велику штету нанело, кое да бы се одклонило, здружише се велика дружба, и изванреднимъ трошкомъ подигоше голятске доксове са нѣовимъ магацинима. Ту садъ мирно стое лађе, а нѣовъ довеженный еспапъ у магацинима. Овде у магацинима докса може каква лондонска кућа, агентъ или грошибаръ, крозъ чіе руке напоследакъ свакій еспапъ проћи мора, истый видити, уредити, продати, и текъ онда, кадъ

„Ты іюштъ ниси дозрео, мой младый стихотворче, да о дѣлима Карла V. судити можешъ. Иди заедно съ твоимъ другаромъ на посао. Оди амо Естебане; ти ћешъ у овой книжки све што ти е нужно наћи. Немой никакву титулу Карла V. забравити: царъ немачкій, краль ломбардскій и т. д. Я ћу предъ вече опетъ къ вама доћи, да видимъ како се владате.“

Калуђеръ се удали, а оба умѣтника лате се посла: Естебанъ узме кичицу, а нѣговъ другаръ ослони се едномъ рукомъ на оно узвишено место, а другомъ покріе таблицу за писанѣ.

(Продужиће се.)

купаць еспапъ изъ магацина износи, плаћа законный увозный ђумрукъ. Овимъ е уређенѣмъ трговцима силанъ новацъ заштеђенъ, ђумрукъ пакъ при томъ ништа не губи. Високи зидови окружаваю доксове, ђумручки чувари стое на излазцѣма, свакогъ излазећегъ врло пазливо претресу, да не бы онай еспапъ изнео, на кои ђумрукъ нѣ наплаћенъ. Тога ради су матрози одъ они лађа, кои у доксовима стое, врло строгомъ реду подвргнути, и ако коме испадне кадъ за рукомъ, да у нѣговой катранявой альки, едно стакло коньяка (ракія одъ грожђа), одну фунту тея или цигара крадомъ изнесе, то ће овай губитакъ канцлеръ благаинице енглеске краљице едва преболети. — Но садъ айдемо у доксове, да тамо силно нагомиланный еспапъ изближе видимо, почемъ смо већ цѣль и ползу доксова сватили.

Добротомъ едного трговца изъ Сите-а добиемо улазный билетъ, кои намъ е свуда путь отварао, што смо желли видити. Крозъ уске улице Сите-а, поредъ тамногъ Тovera и нечисты квартира, гди е скоро крчма до крчме, дођемо до капиѣ лондонски доксова. Она стои свакомъ отворена. Свакојка кола и люди долазе и одлазе; и мы уђемо унутра, и мало затимъ станемо предъ врата едного магацина, кои има надписъ: „кућа са слоновимъ костима.“ Ту уђемо унутра; покажемо нашъ билетъ и добиемо едного спроводителя, кои намъ е на сва питаня найточнии одговоръ давао. Водио насъ е крозъ ово велико зданіе, у коме су се гомиле више или мањ уређене налазиле, као зуби слонови и морскогъ ковя, рогови одъ носорога, саблѣ одъ рибе сабляка, плоче одъ корняче и т. д. Гомиле рогова и костію животиньски свію частій света леже овде високе наслагане, докъ у руке купца не пређу. — Кадъ изъ овогъ магацина изиђосмо, дођемо затимъ у еданъ неправильный на све стране разширенный, грдний, отвореный просторъ, кои е najveћимъ водоохранилиштемъ затворенъ, око кога се различити магацини налазе. Жива радня у доксовима одавдѣ почињ. Докле окомъ догледашь, лежи буре на бурету намештено, а међу истимъ пружаю се уски путови и уздужъ и попере-

*.) Доксъ, зове се оно место, гди се лађе изъ пристаништа ради нѣовогъ поправляя доводе, а посае суве слушаю; или гди се лађе товаре и изтовариваю.

ко, преко кои люди, коњи, свакојака кода, у највећемъ мезу предазе. Само врло велика предосторожностъ може овде човека одъ несреће сачувати. Одавде дођемо у еданъ магацинъ, и почемъ свакиј свой опредѣленъ еспапъ има, кои се у нѣговимъ коморама храни, то е ово башъ онај магацинъ бую, гди се чивитъ налази, у кои мы и уђемо. Све изгледа, као да е плавомъ финомъ прашиномъ посуто. Берчива одъ прозора, зидови внутрени ходника, басамаци, наслои, па и сами улазећи и излазећи надничари, несамо да су плавомъ боіомъ по алынама офарбани него и по самомъ лицу до зенице у оку. На петомъ кату високогъ овогъ зданія, стое иядама ияда добро закованы сандука съ овимъ скупоченимъ еспапомъ, одъ кои по већој части и садъ тако тврдо затворени стое; као што су ий бенгалски трговци на толикиј путь на море опремили. Стоитинама овакви сандука повседневно се трговцима и агентима као проба за већа количества отвараю. — Мы пођемо даљ и дођемо до магацина съ теіомъ! Овде се може видити, како се изванредно тей употребљава, кои Енглезка изъ удаљне Хине купуе, и кои се по дугой опасной пловидби едва у магацинима докса мало смири. Овде е соба до собе наређена одъ землѣ чакъ до петогъ спрата, изъ кои се величественый изгледъ преко Темзе, доксова, водохранилишта и даја видити може. У овимъ грднимъ собама идемо мы крозь дрвене шарено офарбане преграде, кое се изъ едно на друго наслаганы сандука съ теіомъ састое. Изгледа као каква мала варошь са безбройнимъ изпрекрштанимъ сокачићима, кои часть овде часть онде, у празна остављена места излазе; правый лабиринтъ, крозь чіегъ изпрекрштане путове само посредствомъ вештогъ вође изићи се може. Броеви означаваю собе и сокаке са сандуцима, кое често агенти и грошићари посѣћаваю, да бы издане налоге извршили. И башъ смо онда више оваквы лица застали. Найпре капакъ овогъ или оногъ сандука одигну, по пуу руку тея изъ сандука узму, миришу га, пробаю му фарбу, валяю га претима, забележе какву примѣту у свой записникъ на онда даљ оду, да и друге сандуке виде. Кадъ желе пробу узети, или се о цени еспапа известити, онда уђу у канцеларию доксова. Ни еданъ трговацъ изъ Сите-а нема кадъ да крозь доксове прође, па да се самъ о каквоћи тамо стоећи еспапа увери. То се оставя грошићарима, кои се у свакој струки трговине довольно налазе. Они ће му први знати казати, какавъ се еспапъ, какве сорте и каквогъ качества у онимъ грднимъ магацинима налази.

Кадъ смо изъ овогъ Магацина даљ пошли, дођемо до куће са цигарама, коя просторъ одъ петъ дана ораня заузима, у читаве гомиле одъ сандука, цигара, и буради са сировимъ лишћемъ у своіой внутрености има. По овомъ единомъ Магацину може се судити, колико европске дуванцие потребуе. — Даљ пошавши дођемо до едногъ стуба, на комъ една табла са надписомъ „къ пећи“ стои. К' овој идући дођемо до едны отворены вратій, крозь коя едну пећь на подобіе кугле угледамо, а поредъ исте едногъ човека у годинама, кои е ложн. „Господо моя“ говораше онъ, „такву фуруну, као што е ова, нећете наћи ни у каквомъ другомъ доксу.“ То говоречи узе неку приу, тавну и гадну стварь и баца е у жарь, кои се на све стране распресе.

— „Сигурно незнате шта е то, што по ватри путуе,“ проуджи онъ церећи се. „То е езикъ — осушени руски воловски езици, али воловски — кои су 12 фунтій тешки, сигурно нису башъ тако рђави ерѣ су они обично добри.“ — „Добро, ал' зашто ий у ватру бацате, можда е ту чистилиште?“ — „Душе ми ніе ово никако чистилиште, одакле се болѣ излази; али што овде еданпутъ изгоре, то изгоре па изгоре, докъ већ ништа нема горети. Велика е штета, али шта ћу му?“ И затимъ намъ приповеди овај човекъ просто али и смешно, да сви еспапи кои одъ части покварени дођу, или се текъ у доксу покваре, а нѣмови ий господари ватрагъ неишту, ерѣ бы више за ђумрукъ и магацинъ платили нег' што вреде, тій се еспапи више непродаю, но се у пећи сажежу. „Што годъ се више неможе употребити“ говораше и даљ нашъ старацъ, „то пуши, што но мы у доксу кажемо, краљица; и я већ три неделѣ мою фуруну са рускимъ воловскимъ езицима ранимъ, — а незнамъ кадъ ћу съ нима бити готовъ, сви су се усмрдили. Некомъ е башъ жао за такве ствари, али Бога ми, ко му е кривъ? Таква е и промашена спекуляція лифландскогъ козака, кои е мысліо, да мы требамо нѣгове воловске езике. —“

Но то се исто не само са забранѣнимъ, него и са крадомъ донешенимъ еспапомъ догађа, почемъ се много ковшта доноси, што ни за ђумрукъ не вреди. Премда криюћари доста крию, но напоследакъ кадъ се одкрие, онда пазе да ли ће ђумрукъ платити; неучинели то, ерѣ ни за самъ трудъ невреди, онда друштво доксова гледа да га скине съ врата. Кадъ види да ни кирию платити неможе, онда айд' съ дронцима у фуруну, тада баръ немаю бриге и ђубрета се ослободе. Тако смо изгорели пре неке године 13,000 парій упрляны французски рукавица као данасъ воловске езике; „Краљичина дула“ више потроши, него што су у стану све дуванцие каквогъ малогъ княжества попушити.

Ћутаюћи а кадшто и кіяюћи опростимо се съ фуруномъ, и пођемо к' еднимъ широкимъ степенима, да се у винскиј подрумъ доксова спустимо. У едномъ предсобію прегледаю намъ билете, да виде да ли смемо вино у подруму пробати. И съ другимъ спроводителѣмъ спустимо се свакиј носећій у руцы по еданъ светиякъ у зіяюћу дублину. Унаоколо, докле око допире, лежи све буре на бурету, а подрумъ заузима і2 дана ораня простора. С' обе стране леже бурадъ а међъ нима гвоздене шине, како бы се бурадъ лакше кретала. Кадъ бы се сви ови ходници еданъ до другогъ наместили, то бы износило 3 немачке милѣ, дакле 6 миля вински бурадій! По кадкадъ станемо, а наши намъ спроводители по неку чашу Порта или Ксереса (вино) пруже, изъ кое мы текъ еркнемо, да намъ небы глава винскимъ мирисомъ отешчала или да небы као и многи други пияни изишли. Што у чаши остане, то подрумаръ немлоердно на землю проспе, ерѣ кадъ бы само окусіо изъ подрума вина одма бы службу изгубіо. И тако пробаюћи часть изъ овогъ часть изъ оногъ бурета, едва на последакъ винскомъ атмосферомъ заданути на излазъ дођосмо. Юштъ еданпутъ бацисмо погледъ на горе стоеће за мешанѣ вина опредѣлене чаброве, одъ кои највећій 22,250 галона; а затимъ пођемо великомъ водохранилишту, да лужъ обаде по-

редъ велики магацина одамо, гди увекъ човекъ има шта видити.

На докове, кои смо видели, и неосврѣмо се више, ерѣ немамо више волѣ, да крозъ безбройне редове сандука и балла пролазимо, али се опетъ неможемо задржати при пролазеню, да не гледамо скоро невероятну количину Аустралске вуне, свизу сваке землѣ, фарбана дрва, животиньске рогове, памукъ, свакоякій зачинъ, коже, шеберъ, кафу и т. д. Чини се као да се жетва свию земны поясева овди скупила. При самомъ отварању ови сандука и при затварању много пропада тако, да се за ђубре Лондонски докова велика аренда плаћа, а закупацъ се за кратко време обогати.

Изражванѣ чамльски гѣзда у Обедской бари у Срепу*).

У Петроварадинской регименти између села Купинова и Обрежа, налази се великій еданъ ритъ, названъ Обедска бара. Обедска бара названа е по имену манастира Обеда, кои е некадъ у оной околини сѹществовао, одъ кога се садъ само слаби остатци близу исте баре налазе. Обедска е бара скоро округле слике, окружена сенокосима и пашњацима купиновачкимъ, кои се кутъ зову. Узъ бару одъ села Обрежа идући парска е шума, названа: Купинске гредѣ, одъ стране Купинова обколѣна е бара шумомъ Кадіолицомъ, и тако е ова бара по већој страни обколѣна шумомъ, дугачка е близу по друге милѣ, а широка до 500 фатій. Люди приповедаю, да е некада онуда Сава текла, а гледајући обале баре оне, радо чокекъ пристае на то, да е могло тако и бити; но Сава е ударила другимъ правцемъ већ одавна тећи око Купинскогъ кута, кои кутъ скоро сваке године набујавајућа Сава потоци и бару наводни, одкудъ вода никудъ неотиче, те онуда посвуда расте снажна трска, коя се ни покосити неможе зато, што иста трска по већој части расте изъ глиба и тресета, кои е на многимъ местима по бари и по више фатій дубокъ као какавѣ язъ, и збогъ тога се редко ко усуђуе ићи по бари, осимъ око краева. Осимъ трске расте посреде баре јововина, папрадъ, локванъ, лопочъ и много друго ритско билѣ, по средини е погдешто чистанякъ, око кога понавине јововина и трска расте, и на овы налазе се гѣзда одъ чамльи.

Године 1853. око половине месеца Свѣбня бјаше привидиуць, кадъ самъ у друштву са пријатељмъ, г. Зелѣборомъ, чуваромъ ц. кр. музеума у Бечу, полазіо Обедску бару. Истий пријатељ бјаше ме онда у то име носетіо, да потражимо места, по којима се чамль гѣзде. Пре него смо ушли у бару, нужно намъ се чиняше, пронаћи у нъој места, где управо стануо, и кадъ смо одприлике спазили, где птице понавине падаю и налазе се, заключимо приступити къ самомъ делу изпытиваня. Сутраданъ зоромъ, узевши чамецъ и друго, што намъ се нужно чиняше, те осимъ

Дућани су све еданъ до другогъ наређани, стотинама гвоздени чекрка шкрипе подъ притискомъ терета, а илядама надничара трче и тамо и амо. Свакій е занятъ и ради као мравъ, докъ еспапъ на суво не изнесе, гди матрози и людій у доксу скоро очаравајућу лепоту палазе.

Тако идући, дође намъ и вече. Магла с' Темзе диже се међъ катарке; надничари се облаче и остављю њинове радионице; чекрцы су слободни, канцеларіе се затвараю, матрози и омлађи уморни жваћу на крову, или иду у сусѣдне крчме; капиѣ магацина шкрипе и до неколико минута влада ће овде пустошъ. —

насъ двоице придружише намъ се и шумаръ Обекій Ааронъ Радосављвићъ и некій селякъ, а добаръ ловацъ изъ истогъ села. Ранимъ јутромъ око 5-гъ часа навезосмо се у бару крозъ ритину и трску, и едва съ тежкомъ мукомъ и многимъ нарезанѣмъ пође намъ за рукомъ проверати се и протући крозъ тресетъ и трску, наседају съ чамцемъ, а узъ то путъ намъ свима непознатъ, и забасавши већ едвредъ у високу трску нисмо могли ни знати, којимъ правцемъ напредуемо; но у неко доба даде Богъ, те се дотискасмо до некогъ чистанька, по комъ се простираше по довршини воде широко лишѣ локваня и лопоча, на комъ се лишѣу прие чигре гѣзде, и управо онда гѣзда своя градише, а у гѣздама некимъ нађосмо већ и ја. Садъ настаде новий трудъ, ербо се морадосмо проверати и протискати преко локваня и чигрины гѣзда, и то бјаше мучанъ и тежакъ посао, а узъ то настаде запарна врућина, те насъ све одъ нѣ поче глава болити, а до мало наседосмо, нити могосмо съ места маћи чамецъ. Помоћи ниокудъ, нађосмо се у лютот невољи, и већ мислясмо у чамцу на бари и преноћити да ћемо морати. Напрежући све силе и трудећи се напредъ ићи, чуємо дрекавѣ и кричанѣ чамльи више себе и близу, што насъ увераваше, да њинова гѣзда мораю близу бити. Было е око заода сунца, а мы се едва макли съ едногъ тресета на другій, и на трећемъ четвртогъ кршу већ опетъ наишли на гѣзда чигрина и скоро опетъ насели. Видивши, да се ближе и ближе ноћъ итро прикучуе и приближава, те у мраку да ће намъ као путнику у непознатомъ краю бити јошѣ већий мракъ у мраку, почнемо премышљати, како ћемо се къ обали доета одъ насъ удаљной примати. Мы у той мисли и речи, а наеданпутъ допре до наши ушю крупанъ и необичанъ гласъ изъ трске. На ово рече селякъ, кои се међу нама налазаше, да е то гласъ воденяка (човека), о комъ се вели, да у бари стануе, и кога нико неможе видети, премда се често може чути нѣговъ гласъ. То стаде и шумаръ потврђивати. Нашъ чамецъ стояше мирно, и мы мирни у нѣму, само се обзирамо около себе, небы ли спазили, одъ кудъ гласъ. Домало спазисмо преко некогъ чистанька, лежећегъ предъ нама, да новеликій нанъ плива водомъ, а на паню човечія глава, кою едва могосмо разпознати, ербо се већ бјаше почео ватати

* Овај описъ извадили смо изъ дѣла Г. Етингера, кое ће крозъ кои данъ изъ печатнѣ изићи. Наши предѣла птице редко су у којој исторіи овако точно описане, и зато смо овај описъ као узоръ нашимъ читателѣма ставили, да бы одприлике видли, кактиъ е приљжанѣмъ и трудомъ цела ова исторія написана. Книга е та съ датинскимъ писменима написана.

мрачакъ. Нашъ селякъ люто се препаде одъ тога появле-
ня, и рече, да е то онай воденякъ, о коме онъ приповеда,
те да садъ валя да опалимо на нѣга изъ пушака. Но мы
рекосмо, нека се ништа неплаши, ербо ђемо скоро дознати,
тко е оно и шта е. Шумаръ съ нама бывший подвикне ош-
тро: „Тко е у бари?!“ Маомъ добисмо одговоръ. То бя-
ше некій Циганинъ на шульой, старой кледи, одъ кое бя-
ше за преку нужду себи направіо чаманъ, долазіо е одъ
чаплины гнѣзда са пунимъ недрима яя, коя е себи за ве-
черу носіо, и тадъ смо знали тко е воденякъ, и, буди Богъ
съ нама, ритскій врагъ, о коме проста светина приповеда,
да по риту буче, а многи опетъ мисле, да е птица буква-
вацъ или воденый бикъ. Циганинъ тай, когъ нађосмо, и из-
гледао е управо тако, да бы се човекъ одъ нѣга и по да-

ну строзити могао, а камо ли по ноћи: цунявъ и издрпанъ
као бушаръ месопустный; црна лица, велика разбусана ко-
са, право страшило. Али добро быяше, што смо се наме-
рили на Циганина, еръ онъ насъ лепо изведе изъ баре, а мы
га за идущій данъ капарисасмо, да насъ води до чаплины
гнѣзда. Истый Циганинъ казиваше намъ, да су яя одъ „ка-
шикара“ найболя за ело, као и месо исте птице; одъ дру-
ги, рече, тврдо е месо, и будући да се онъ рани чапли-
нимъ яяма и нѣновимъ месомъ, докгодъ тога у бари налази,
то е изкусіо. Каза намъ такође како у шуми конакуе као
правый дивлякъ близу чаплины гнѣзда, и да му кадшто на
месо овы птица и помучно буде у утробы и т. д.

(Продужиће се.)

Урлаюћи Дервиши у Бруси.

На истоку може човекъ видети свакояки гадны обы-
чая, но ништа ніе гадніе одъ обрѣда урлаюћи дервиша.
Овай обрѣдъ тежко е видети христіянину, еръ они мрзе,
да имъ „нечисти или поганици“ нѣновомъ богослуженію при-
сутствую а не као они окрећући се дервиши у Перу и на
другомъ месту, кои увекъ странцима допуштаю присутство-
вати нѣновомъ богослуженію. Приступъ у нѣнова светили-
шта и нѣнове саборе може се само посредствованѣмъ вы-
соки лица и повтореномъ просбомъ добити.

Таквимъ посредствованѣмъ добисмо и мы допуштѣмъ,
пошто смо се найпре заверили, да ђемо за време нашегъ
присутствования быти озбылни, и да ђемо ономъ месту до-
стойно страопочитанѣмъ оддати.

Три дерана, кое е Имамъ на вратима намѣстіо, очеки-
вали су насъ, и одклонше гомилу людій, да бы могли све
добро видети. Пошто су намъ папуче скинули, одведоше
насъ у малу, узвишену собу поредъ капеле, одкудъ ђемо
се крозъ прозорне решетке тайни дивити. Зидови капеле
обложени су гаднимъ украсомъ, кои опомниѣ на себе ин-
квизиціе. Они су као и цаміе и друга света места укра-
шени изреченіями изъ Корана. Ови дервиши имаю ужасне
обичае — сякире, ланци, клѣште, триѣ виси уоколо, кое
употреблюю на свое мученѣ, кадъ гласъ и двизанѣ ніе до-
вольно, изразити побожно беснило.

Младићи, кои су нашу стражу сачинявали; намѣстише
насъ тако, да смо могли сцену прегледати. За титъ се по-
ставили поредъ насъ, и одбіяше нагртанѣ народа. Многи
кои су покушавали протурати се до насъ, были су напољъ
избачени, грѣћи и хулећи „ђауре.“

Садъ чусмо тихо монотонно поянѣ, и видесмо полако
у капелу улазеће дервише, предъ коима су ишла нѣнова
висока духовна лица. Дервиши падоше на землю, и удари-
ше главомъ о землю, а духовници читаше дугу и топлу
молитву съ подигнутимъ къ небу рукама. Затимъ простре-
ше тигрову кожу предъ првосвѣщенникомъ, и овай стаде
на ню. После му дадоше лепъ зеленъ поясъ, кои врло све-
чано опаса. Садъ започе потмуло, гадно урланѣ, кое по-

вторили сва „братія,“ превіяюћи се тамо и овамо съ те-
ломъ тако, да су готово челомъ землю додирнула. Мало
по мало растло е безуміе, очи имъ почеше страшно и не-
природно светлти, на уста имъ удари пена, као одъ па-
даюће (велике) болести, лице имъ се найгадніе наружи;
зной имъ е у великимъ капляма съ бледогъ, страдаюћегъ
чела поливао лице. „Ал'лах-ху!“ почеше съ већимъ бесни-
ломъ викати, докъ одъ великогъ усиляваня гласъ неиздаде
и речи се у безумно урланѣ претворише, као да изъ пе-
штере дивљи зверова излазе. Наеданпутъ заори изъ ове
волнуюће се гомиле іоштъ ужасніе урланѣ, и некій над-
земный гласъ зачу се: „Дахъ иль 'лахъ ель иль л' Ал'лахъ.“
Остали повторили ове речи съ гадномъ викомъ, и онай,
кои е првый исте речи изустіо, стропашта се на землю,
мученъ грчевима самртнимъ. Околостоећи притекоше му у
помоћъ съ нѣновимъ ужаснимъ „Ал'лах-ху!“ подигоше га,
греяше му руке, трлаше му чланове и покушаваше, да ій
савію, но онъ е лежао као мртавъ и укоченъ. Брзо као
муна распростре се ова болестъ, и они, кои су викали
„Дахъ иль дахъ ель иль л' Ал'лахъ,“ постадоше іоштъ
страшніи: найпобожніи млатали су рукама у безумномъ бе-
сниту. Садъ паде другій дервишъ, као да е у срдце пого-
ђенъ, и грчеви га наружише. Ово е іоштъ већма узвысило
безуміе, и Имамъ ій е къ томе подстрекавао говоромъ,
урланѣмъ и двизанѣмъ тела. После овога изиѣ изъ те го-
миле еданъ младъ човекъ, и првосвѣщенникъ штипао га е
клѣштама за образъ што е већма могао, али дервишъ не-
даде гласа. Млада, лепушкаста девойчица до седамъ го-
дина уѣе и спустисе страшливо на првенъ простирачъ.
Првосвѣщенникъ, подржаванъ послужительима, одъ кои е
еданъ съ едне а другій съ друге стране стояо, попе се
на нѣно нѣжно, мало тело, и стояо е тако неко време
Девойчици е морало врло тежко быти, но опетъ се удали
са значима найвећегъ задовольства, пошто се првосвѣще-
никъ сипшао. Садъ започе другій део богослуженя. Имамъ
е давао тактъ къ пояню, плѣсканѣмъ руку, да брже пою,
а кадъ е хтео споріе поянѣ, давао е знакъ рукошъ. Садъ
е слѣдовало урланѣ за урланѣмъ, „Ал'лах-ху“ за „Ал'лах-

ху!“ докъ се наипосле и наиснажнии люди, немогући више овомъ напрезаню одолети, грчевима нестропошташе, или су подобно деци страшливо впади. Уобште неможе чо-

векъ себи представити грозниегъ позорія одъ урлаюћи' дервина. Малоумни люди мисле, да су оваква мучења Богу угодна. —

СМЕСИЦЕ.

Пловећи острови.

Пловећи острови спадају у природне реткости. Они се појављују само у врло тјимъ водама, а како постају, ние тежко доказати. Обале северни мора често су одъ тресета (врста землѣ *der Torf*) и у гдехоко доба поплављене, а кадшто природнимъ каналима изпресеци, тако да острови постану. Кадъ се оваква земља (тресетъ) яко сашуши, онда е може необично яка и брза вода съ места подићи и у пловенѣ поставити. Тресетъ, пошто се едномъ сасушио, прима врло тежко подругнути воду. Међутимъ, ако се на овимъ островима нису родови дрвећа налазили, изникну врбе, јововине, брезова дрва и т. д., те своимъ жилама ову земљу јошгъ већма утврде, а своимъ стабломъ површину овогъ пређе едва надъ водомъ узвишеногъ острова изпуне и узвисе. Новимъ образованѣмъ тресета и трудежомъ быля узвишуе се непрестано површина острова тако, да на ню могу люди безъ опасности ступити.

Но и на другий начинъ могу се пловећи острови образовати. Велики и яки, крозъ горе текући потоци наносе своимъ уткомъ у какву мирну и пошироку яму грду количину лишћа, кое съ блатомъ яко помешано, производи густу, тврду масу. Свака мутна вода, кадъ се бистри, спушта малый талогъ, кои насипа прудове одъ песка и лишћа. Кадъ се прудъ при плиткой води осуши, онда се наскоро на нѣга пресели водено и съ обале былѣ, па и сама дрва, ако суша дуго трае. При якимъ ветровима подигне се кадшто овакавъ одъ лишћа прудъ, и плови често дуго време тамо и овамо, а може и врло дуго или еднако остати, ако се на нѣму налази былѣ, кое яко живе пушта. Едно езеро у западѣмъ Тирингу (*der Hautsee*), носи овакавъ пловенѣ островъ одъ вайкадашнихъ времена, кои свое стаиште врло често меня.

Некадашнѣ и данашнѣ путовањѣ.

Године 1500. путовало се изъ Мылхайзна у Штрасбургъ за осамъ дана; године 1600. за шесть дана; године 1700. за четири дана; године 1800. за два дана, а 1848. за два сата.

Добаръ апетитъ.

Еданъ путникъ припове да о прождрливости Якута слѣдује: „Якути, кои татарскомъ колену принадлеже, и кои живе съ обе стране реке Лене до Леденогъ мора, имену ю сами себе „Соха.“ Нии може бити преко 100,000 глава. Они су средиѣ величине и якогъ састава, а имаю мало косе. Люди хвале нииово поштенѣ, гостопримство и човеколюбѣ и т. д.

Якути живе одъ скотоводства, дова и одъ риболова. Коньско имъ е месо наймилие. Съ найвећомъ усладомъ еду живу коньску и говеђу дебљину (масть), па и самой деци

даю велике делове живе дебљине у уста, да бы иѣ умирили. Осимъ тога еду месо одъ свію зверова, кои имъ падну шака, па и саме мишеве, те збогъ тога неки Сибирски селяци недрже мачке, што нииови Якути, као слуге, мишеве онако вешто ватаю, као найболя мачка.

О прождрливости Якута прича еданъ новий путникъ: „Све, што човекъ може жвакати, было то рѣба или месо, па ма одъ какве животињѣ, смрдило оно или не, то еде Якутъ до'нде, докъ му трбу неотече. Они саспу у себе найвредлю супу и найвредли тей, кои' се наше устне немогу дотакнути. Найчудније е пакъ, да имъ ова прождрливость никакве болести не приноси.“

Истий путникъ видео е неко Якутско дете, како е поело две лонне свеће, две фунте смрзнутогъ путера и великій део сапуна, а Адмиралъ Саричевъ споминѣ едного човека, одъ истогъ народа, кои е за 24 сата повео стражнѣи бытъ одъ великогъ вола са 20 фунтѣи дебљине, а узъ то е поію много разтоплѣногъ путера, и онъ га е истий едномъ, пошто е већ доручковао быо, угостио са 28 фунтѣи найгушћегъ пилава, кое е Якутъ све у сласть поео.

Лети обично пию кисело коньско млеко, а зими, ако наймилие ракіе немаю, уиданъ, неко пиће, кое се састои изъ кисела млека, неславногъ путера и воде. Осимъ тога радо пию и разтоплѣный путеръ, кои имъ и у болестима добро помаже.

Логогрифъ одъ 8 писмена.

1345678, списательска прошня, често пуна уста, праздно срдце; — 48567, на разкршћу кажипутъ, у мраку свелость, у неизвестности определенѣ вољѣ, у нужди помоћѣ; — 8567, страшило и наказа; — 1318, добрый пастиръ, кои насъ прати одъ колевке крозъ све епохе живота нашегъ до самога гроба, часть тѣшећи и лечећи болне груди, часть радости выше значенѣ придаваюћи, часть слабости и недостатке отачски исправляюћи; — 12378, другъ овога последнѣгъ у дужности, но положенѣмъ нешто надъ ниимъ узвишенѣ; — 4782, зима у животу человекѣмъ, прецветаный живота цветъ, као прилогъ; — 13278, политичный болникъ кои се скоро съ великомъ жртвомъ лекара са самргне постелѣ предигао; — 78532, гора на коіой е Божій светъ едномъ просиную, на коіой се Божество у телу на найвеличественіи начинъ появило; — 768762, светъ на даскама огледало людске слабости и врлине, людскогъ страдания и величине духа; училиште нравѣи и людске зависимости одъ судбинѣ; — 345678, горећа желя за упропашћенѣмъ другога, кою ербска уста као сласть у пословици проносе, па е и самой светињи предпоставляю; она се као една одъ найгаднѣи чертѣи ербскога характера у той пословици верно огледа; — 1678, часть людскога тела, коя човека много

одъ свію животиня разликуе; назнатна е, ал' е темель уз-
правльномъ оду, кои е условіе людскогъ одличія у умномъ
напредованю; — 2348, питателна рана было; сѣине сузе,
коє зора одъ милине надъ земльомъ излива; — 4567, из-
ливъ Божіе премудрости, огледало Божіегъ величества и
безконанности, тело Божіегъ духа; —

Цело е:

Светило данашнѣ Европе, коимъ су свачія уста пуна, коє
чуда на земљи ствара, човеку крила за небесный просторъ
позаймлює и утробу му земль као и пучине морске отвара.

Допишь изъ Београда. На Петров-данъ представ-
ляли су наши позоришници, на захтеванѣ наше публике,
по другій путь „Смрть Стефана Дечанскогъ,“ и
томъ приликомъ сви су развили веку вештину него првй
путь. Пошто су се у првомъ представленю съ деломъ упо-
знали, могли су у другоме речма ону топлоту чувства, онай
огань афекта позаймити, кои е само оноемо могућанъ, кои
се свое природе за онай тренутакъ одрекао и туђу приро-
ду себи присвоио. — Неколько разителны сцена измамили
су сузе и найтврѣмъ и найладнѣмъ срдцу. Сала е дубкомъ

Дайте ключе, домишляни,
Нек' вамъ буде часть;
А кадъ тайну проникнете
Быће и намъ сласть.

М.

Разрешнѣ логогрифа у 8. числу Подунавке.

„Београдъ“ (Богъ, рогъ, градъ. рааль, бео, гора, гаръ, брада,
ограда, ора, даръ, редъ, боръ, гра, гадъ.

Решенѣ логогрифа у 8. брою послала су слѣдуюћа лица: Г. Па-
вле П. и Г. Н. Н. у Земуну. Г. Јованъ П. у Вуковару; Г. Коста Г. у
Београду; Г. Н. Ђ. В. у Сомбору; Г. Теодоръ Ст. у Триесту.

пуна была, по многима е упало у очи, што ни еданъ одъ
наши сановника то вече непочествова своимъ присуствомъ
наше позориште.

Исто дружество, као што смо разумели, намерава а ре-
ну построити, у којой бы се могло више народа сместити;
еръ последнѣгъ представлєна морали су многи одбѣени бы-
ти, што е сала была пуна и препуна. У овакомъ пред-
узећу надамо се, да ће ий имућни радо подпомоћи, общте
ползе и общте забаве ради.

Кореспонденція.

Г. Н. Ђ. В. у С. — Србске књиге могу се са-
мо онда изъ Србіє у Аустриску државу пре-
нети, кадъ се за свако понаособно дело до-
пуштєнѣ добіє. Ово допуштєнѣ издає вы-
сокій Гувернама, на кои се и прошеніє упра-
вити има. Но може се ово прошеніє и преко
п. кр. Аустрискогъ Конзулата у Београду или
преко цензурне комиссіє послати, коя у не-
киъ погран. местима постои. У осталомъ из-
волѣте намъ назначити оне књиге, коє бы
имати желали, еръ може быти да ће се међу
нима наћи и таквы, коє су допуштєнѣ за
преносъ овамо већ добіє. — Књигу „Де-
войчица“ нити е ко у нашой књижари по-
искао, нити намъ е ко на продаю послао.

Г. К. С. у Б. — Мы незнамо, али вамъ може-
мо именовати лица, коя васъ о томе могу
точно известити.

Г. Р. С. у Н. — Нови дваетасти (20 кр.), кои
се одъ некодико година у Аустрискиъ ков-
ницама кую, имаю ону исту вредность, као
и стари, и ако су нешто мањы одъ овы. По
овоме е погрешно мнѣніє, ако у Србіи мисле,
да немаю свое подпуне вредности. Ако се
неварамо, србско ий е Правительство у свое
време испытало, и нашло, да у вредности
винаймањ старимъ дваетастима неуступаю.
Но ситни новци одъ шесть крайцара (ше-
стасти) немаю оне вредности, коя имъ се при-
дає; ербо су само за одакшанѣ свакидаш-
нѣгъ меняня и прометаня уведени, а та-
квы новци данасъ цємаю нигде свое подпуне
вредности.

Господичи Е. Р. у В. — Ваше изьявлєно намъ
задовольство съ нашимъ трудомъ и произво-
домъ яко насъ е обрадовало. — Кадъ се не-
бы устручавали, могли бы то жалостно иску-
ство навести, да су у новіє време многе наше
образованє лепотице више вкуса и озбыль-
ности показале, него гдекои одъ наши', ина-
че положєнѣмъ узвышєны людій. — Кадъ и
наше лепотице, плежєнитомъ жельомъ за нау-
комъ војєне, сву свою пазлыбность научимъ
яко нешто и суварнимъ предметима покла-
няю, онда чему бы се имали надати одъ лю-
дїй, коє е сама природа озбыльности посве-
тила? — Но доста о овоме: постоянна воля
победиће и те препоне, те ће се ямачно пол-
за, наученость и озбыльностъ на престолъ
забаве попєти, оне забаве, коя людма скупо-
цєно време краде. — О, кадъ бы намъ ис-
пало за рукою, нашимъ производима придо-
бити благо покровительство наши' лепотица!
— успеванѣ нашего листа было бы обезбе-
ђєно и основано. — Новце за полгодичню
предплату примили смо.

Г. У. Д. у В. — Зашто намъ непомѣте крат-
кїй чертєжъ оне светковинє, кою сте тамо
24-гъ пр. мес. провели? Таквы тренутци у
народу проведенїи имаю историске важности
за образованость, којой се и вишїй свєтъ
съ пунимъ задовольствомъ одзива.

Г. П. у Б. — Мы се неопоминѣмо, да смо васъ
кадъ отиимѣ увредили. У осталомъ допу-
стиће те намъ приметити, да намъ е у по-
четку немогучє было определяти, коме ћємо
безплатно нашъ листъ слати. Литерарне
силє, съ коима смо наше предузеће отвори-

ли, нису были тако знатнє, да смо се могли
одржати нашего листа и покрай безплатно
шиляны листова надати. Но како се изъ да-
на у данъ ове силє крепє и може, то ћємо
одъ садъ моћи и више пожртвованя съ на-
шимъ сатрудницима поднєти. Узъ то васъ
уверявамо, да ће се ови безплатни листови
точно и уредно слати до'нда, догодъ буде
вашє сатрудничество на нашемъ листу тра-
яло. — Обратитє се дакє Господину Про-
фєсору Малєтићу, коь смо раздаванѣ без-
платны листова изъ тамошнѣ књижаре по-
верили.

Г. П. Д. у З. — Ваша е зла слутня неоснова-
на, као да е варошь у назадку и у паданю
Што е цена непокрєтнїмъ добрама, а нари-
чито земљи тамо пала, нїє узрокъ, што су
се послови спєдициє умалили, већ друго не-
што. Вредность иманя — было то кућа, зе-
мля или роба — управляя се по разпытиваню
и траженю, или по плаћаню за исто. Ако се
какавъ предметъ тражи, то му и цена расте
ако ли се пакъ штогодъ за малу цену дає,
то му наравно и вредность пада. Нису не-
покрєтнїя добра у цєни пала, него е новацъ
скочио, т. е. данасъ се више тражи новацъ
него земля. Наравно могу посєдинє вароши,
па и читави предєли у своємъ цєтаню поср-
нути у слѣдству измєнѣны политичны, адми-
нистративны или трговачкїя отношеня, но то
є само постєпєно могуће, и таквомъ паданю
можетъ трудъ и мудрость нараштая и власти на
путь стати. Докгодъ силна струя знамени-
те реке обале вароши изпира, можете сво-
бодно съ те стране безбрижни и спокойни
быти.

Подъ штампомъ се налази и изићи ће до половине Августа г. г.
књига подъ насловомъ:

ЖИВОТЬ ГОСПОДА И СПАСА НАШЕГЪ ИНСУСА ХРИСТА,

са чєтири художєственє иконе. Цєна іой є 40 кр. ср. Прєнумєрантє
изъ Аустрїє прима на ту прєважну књигу типографїя І. К. Сопрона
у Земуну.

2 (3—3)

ПРОДАЯ ОДЪ БРАШНА

КОДЪ

МИХАИЛА КАТАНЕ У ЗЕМУНУ.

У главной улици у кући кодъ г. Думе Цикка, може се по ефтиной
цєни добити разнє сорте брашна, отъ кайзермєла пакъ до
лєбнога.

3 (3—3)